

Raadsvergadering

Zaaknummer Z25154015

Onderwerp: Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026

Portefeuillehouder: Wethouder Tuijp

Aan de raad.

Voorstel

1. Vast te stellen de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026.
2. In te stemmen met het intrekken van de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2022.

Kern van het voorstel, samenvatting

Gemeenten zijn sinds januari 2015 verantwoordelijk voor het verlenen van jeugdhulp aan jeugdigen en/of hun ouders. Op basis van de Jeugdwet zijn gemeenten verplicht om regels te stellen over onder meer het beschikbare aanbod van Jeugdhulp en op basis van welke criteria wordt vastgesteld of de jeugdige voor een individuele voorziening op het gebied van jeugdhulp in aanmerking komt. De huidige Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2022 is in werking getreden per 1 januari 2022. Deze verordening is regionaal gelijk van opzet met een lokale vertaling waar nodig en verwerkt de beleidsuitgangspunten van de inkoop en de regionale visie op de inzet van de (specialistische) jeugdhulp.

In de afgelopen jaren heeft de Centrale Raad van Beroep (CRvB) verschillende uitspraken gedaan over eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen van gezinnen. Deze jurisprudentie heeft binnen onze regio in de afgelopen maanden tot verschillende bezwaar- en beroepszaken geleid, waarin beroepszaken rondom PGB's in het informele netwerk gegrond zijn verklaard, omdat de verordening niet dekkend is op het gebied van eigen kracht en (boven)gebruikelijke hulp. In de huidige Verordening gemeente Edam-Volendam 2022 is onvoldoende kader opgenomen over de afbakening van deze begrippen. Dit levert de gemeente financiële risico's op.

Het is essentieel dat de lokale teams met een nieuwe verordening een sluitend kader krijgen, zodat hun onderzoek in de toekomst standhoudt. De uitspraken van de CRvB vormden de belangrijkste aanleiding om de verordening jeugdhulp binnen Zaanstreek-Waterland aan te passen.

De wijzigingen zijn dusdanig, dat is gekozen voor het intrekken van de Verordening gemeente Edam-Volendam 2022 en het voorleggen van een nieuwe verordening: De Verordening jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026. Deze is gebaseerd op de nieuwe Modelverordening Jeugdhulp van de VNG. Daarmee is de nieuwe Verordening Jeugdhulp 2026, net als de huidige Verordening 2022 regionaal gelijk van opzet met een lokale vertaling waar nodig. De 'Naderende regels op de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2022' kunnen ingetrokken worden omdat deze inhoudelijk zijn verwerkt in de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026.

Hieronder worden de wijzigingen inhoudelijk toegelicht.

Beleidsdoelstelling/ Maatschappelijk effect

Door de voorgelegde Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 vast te stellen voldoen we aan de uitspraken van de Centrale Raad van Beroep en sluiten we aan bij de nieuwe Modelverordening Jeugdhulp van de VNG.

Daarnaast kunnen jeugdigen en/of ouders in de nieuwe verordening lezen hoe de gemeente de Jeugdhulp georganiseerd heeft en welke wederzijdse rechten en plichten er zijn met betrekking tot de Jeugdhulp. De nieuwe verordening biedt verwijzers duidelijke criteria op basis waarvan zij vaststellen of jeugdigen en/of ouders voor een overige of individuele jeugdhulp voorziening in aanmerking komen, dan wel op welke gronden een aanvraag individuele voorziening geweigerd kan worden. Het vaststellen van een duidelijk kader biedt handvatten voor de verwijzers om hun onderzoek sturing te geven.

Met het Rijk dat voornemens is de Jeugdwet aan te passen zijn in deze Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026, vooruitlopend daarop de vormen van jeugdhulp die onder de Jeugdwet vallen en de begrippen gebruikelijke zorg en eigen kracht verduidelijkt. Zo kan scherper onderscheid worden gemaakt wat onder jeugdhulp wordt verstaan en wat niet. Bovendien is een scherpere afbakening met andere wetgeving opgenomen.

Toelichting en argumenten

Met de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 wordt het aangescherpte kader voor het lokale beleid vastgesteld:

1.1 De verordening is aangepast naar aanleiding van uitspraken van de Centrale Raad van Beroep;
De CRvB heeft in 2017 geoordeeld dat er bij een onderzoek naar gevraagde jeugdhulp een aantal specifieke stappen doorlopen moeten worden. Dit "stappenplan" was al opgenomen in de eerdere modelverordening, maar is naar aanleiding van meerdere uitspraken verduidelijkt.

In een drietal uitspraken van de Centrale Raad van Beroep wordt gemeenten opgedragen op grond van de artikelen 2.3 en 2.9, van de Jeugdwet in hun verordening te regelen wat onder 'eigen mogelijkheden' en 'probleemoplossend vermogen' wordt verstaan. Ook moet in de verordening de deskundige toeleiding naar, advisering over, bepaling van en inzetten van de aangewezen voorziening, voldoende zijn geborgd.

1.2 De verordening is uitgebreid met artikelen over toezicht en naleving;
De afspraken over de kwaliteit van het aanbod en zorgverleners wordt met name vastgelegd in de contracten die wij regionaal hebben afgesloten. Vanwege zorgen over de kwaliteit van sommige vormen van jeugdhulp en vanwege het feit dat de zogeheten 'zorgcowboys' zich als zorgverleners in het jeugddomein melden, hebben we in hoofdstuk 6 en 7 een steviger basis voor toezicht en naleving in de verordening opgenomen om misbruik of oneigenlijk gebruik van de Jeugdwet tegen te kunnen gaan en hoe we de controle en toezicht hierop mogelijk maken.

1.3 De verordening is voor zover mogelijk aangepast aan afspraken uit de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028;

De uitgaven aan jeugdhulp stijgen en daardoor staan de gemeentefinanciën onder druk. De tot de zogeheten vijfhoek behorende partijen¹ hebben in 2023 de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

¹ Rijk (vertegenwoordiging aantal ministeries), gemeenten (VNG), aanbieders (brancheorganisatie), cliënten (cliëntenorganisaties) en professionals (samenwerkende beroepsverenigingen)

vastgesteld. Deze bevat een groot pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Enkele van die afspraken zijn relevant voor de nieuwe verordening:

Het rijk en gemeenten brengen – vooruitlopend op de aangepaste Jeugdwet – in kaart wat de mogelijkheden tot afbakening en sturing zijn op basis van de huidige Jeugdwet, zowel landelijk als lokaal. Een en ander is uitgewerkt in een recente verkenning, die verwerkt is in de verordening:

- Verduidelijking van de vormen van jeugdhulp die onder de Jeugdwet vallen;
- Verduidelijken van de begrippen ‘gebruikelijke zorg’ en ‘eigen kracht’
- Afbakening met andere wetgeving.

Kanttekeningen en alternatieven

Deze verordening heeft een korte looptijd

In 2025 en 2026 vinden een aantal ontwikkelingen plaats die in de toekomst opnieuw tot wijzigingen in de verordening zullen leiden. De uitspraken van het CRvB hebben er echter voor gezorgd dat we het ons als regio niet kunnen veroorloven om de ontwikkelingen af te wachten alvorens we een nieuwe verordening opstellen. Onderstaand de verwachte ontwikkelingen:

- Het rijk past de Jeugdwet aan zodat de jeugdhulpplicht toeziet op gezinnen en jeugdigen in de meest kwetsbare situaties. Dit komt neer op een beperking van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht. Onderdeel van de wetsaanpassing is dat het rijk het initiatief neemt om de begrippen ‘gebruikelijke zorg’ en ‘eigen kracht’ in de Jeugdwet nader definiëren. Deze wetsaanpassing kan ervoor zorgen dat de verordening in de toekomst opnieuw aangepast dient te worden.
- Het rijk en de gemeenten brengen – vooruitlopend op de aangepaste Jeugdwet – in kaart wat de mogelijkheden tot afbakening en sturing zijn op basis van de huidige Jeugdwet, zowel landelijk als lokaal. Het een en ander is uitgewerkt in een recente verkenning.
- Verder wordt er door het rijk nieuwe wetgeving opgesteld over gemeenschappelijke regelingen binnen regio’s.
- Als laatst heeft ook de nieuwe aanbesteding specialistische jeugdhulp impact op onze verordening. De huidige contracten met jeugdhulpaanbieders eindigen per 31 december 2026. Vanaf 1 januari 2027 verwachten wij nieuwe contracten af te sluiten. Te zijner tijd moet dan ook de verordening aangepast worden aan de keuzes en de werkwijze die in die contractperiode gemaakt worden.

De verordening is complex

De meest recente modelverordening van de VNG is qua opzet en inhoud meer juridisch dan eerdere versies. Om het leesbaar te houden voor inwoners is er daarom per artikel nog een toelichting in begrijpelijke taal opgenomen. Hierbij wordt op veel plaatsen gebruik gemaakt van voorbeelden (zie bijlage 1).

Juridische consequenties

De verordening jeugdhulp geeft aan op welke gronden een aanvrager in aanmerking komt voor een individuele voorziening. Het college maakt een besluit of de aanvrager in aanmerking komt voor specialistische jeugdhulp (individuele voorziening). Tegen dit besluit kan bezwaar en beroep worden ingediend. In de Jeugdwet is opgenomen welke onderwerpen er tenminste in de Verordening geregeld

moeten worden, deze zijn in de voorliggende Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 opgenomen.

Financiële middelen en effecten begroting

Het vaststellen van de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 heeft op zichzelf geen financiële consequenties. Mogelijk leidt deze verordening tot minder pgb aanvragen door het duidelijker beoordelingskader. Bovendien bevriezen we de tarieven informele pgb bij vaststelling van deze verordening. Dit doen we omdat het tarief door de jaarlijkse indexering relatief hoog is ten opzichte van het advies in de modelverordening VNG Jeugdhulp. In de modelverordening wordt het wettelijk minimumloon geadviseerd. Als tussenoplossing bevriezen wij de huidige pgb tarieven per 2025. De tarieven professionele pgb zorg worden wel jaarlijks geïndexeerd, zoals bij zorg in natura, met de OVA-index (Overheidsbijdrage Arbeidskostenontwikkeling).

Uitvoering of vervolgproces

De nieuwe Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 wordt gepubliceerd op lokaleregelgeving.overheid.nl zodat inwoners kunnen lezen hoe de Jeugdhulp in Edam-Volendam geregeld is. Ook relevante partners uit de uitvoer zullen geïnformeerd worden over de inhoud van de nieuwe Verordening gemeente Edam-Volendam 2026.

Participatie en communicatie

Tijdens het schrijven van de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam hebben vertegenwoordigers van het Team Jeugd van het Breed Sociaal Loket meegeleren. De voorgestelde wijzigingen zijn positief ontvangen en creëren de gewenste verduidelijking voor de praktijk. Ook aan de Koepel Sociaal Domein is advies gevraagd en de nu voorliggende verordening is besproken en onderschreven in het regionale Portefeuillehouders overleg d.d. 26 juni 2025 en het regionale Directeurenoverleg d.d. 13 maart 2025, 5 juni 2025 en 28 augustus 2025.

Na vaststelling van de Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam 2026 wordt deze gepubliceerd. De verordening treedt niet eerder in werking dan na publicatie.

Rapportage en evaluatie

Tijdens de looptijd van deze verordening zal worden gemonitord of de met deze verordening beoogde juridische grondslag het gewenste effect heeft. De uitkomsten hiervan zullen worden betrokken bij de voorbereiding van de opvolgende verordening.

Achterliggende documenten en eerder genomen besluiten

- [Verordening Jeugdhulp Edam-Volendam 2022](#)

Bijlagen

- Bijlage 1: Toelichting Verordening Jeugdhulp gemeente Edam-Volendam
- Bijlage 2: Gevraagd Advies KSD d.d. 21 oktober 2025 betreffende Verordening WMO en Jeugdhulp

Edam-Volendam,

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

de secretaris,
C. Rijnberg

de burgemeester,
R.J. Beukers.

Dit voorstel is elektronisch ondertekend. Dit is na besluitvorming zichtbaar op de volgende pagina.